

ГЛАВНА ПРОКУРАТУРА  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
№ 11377/26.06.1992 г.

ТУК – КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД НА РБ  
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

СТАНОВИЩЕ  
НА Главната прокуратура на РБ по Конституционно дело  
№ 12/1992год. на Конституционния съд

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дж. № 143/р. 9.12/1992.

Дата 26.06.1992.

ОТНОСНО: Допустимостта на искането на състав на Върховния съд на РБ за произнасяне на Конституционния съд на РБ съответствува ли Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за вълчание на България в Световната война срещу съюзените народи и за злодеянията свързани с нея на Конституцията на Република България

Уважаеми господин Председател на КС на РБ,

Становището на Главната прокуратура на Република България по направеното искане на състав на Върховния съд на РБ за произнасяне от Конституционния съд на РБ съответствува ли Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за вълчание на България в Световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея с Конституцията на Република България е следното:

I. Относно допустимостта на искането

1. До влизане в сила на новия устройствен закон за съдебната власт и изграждане на Върховен административен съд и Върховен касационен съд на Република България – Върховния съд на РБ е органът, който упражнява върховен съдебен контрол върху дейността на съдилищата, в това число и върху административното правораздаване. Като върховен правоприлагаш орган Върховния съд на РБ следва да изпълнява чл.5, ал.2 от Конституцията и да не прилага законите, които ѝ противоречат съгласно чл.5, ал.1 от същата. Тези свои конституционни правомощия по §2 от Предходните и заключителни разпоредби на Конституцията на Република България Върховния съд

НЕ МОЖЕ ДА ИЗПЪЛНЯВА, АКО НЕ Е ВНЕСЕНА ЯСНОТА ПО КОНСТИТУЦИОННОСТТА НА ЗАКОНА, ЧИЕТО ПРИЛАГАНЕ СЕ ИСКА. Единственият орган, упълномощен от Конституцията на Република България, да прави тази преценка е Конституционния съд на РБ - чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България. Лишаването на Върховния съд от правото да сезира Конституционния съд на Република България ще възпрепятствува дейността на съдебната власт в преходния период до изграждането на Върховен касационен съд и Върховен административен съд, каквато цел Конституцията на Република България не може и не си поставя. Изброените в §2 от Преходните и заключителните разпоредби на Конституцията на Република България правомощия на Върховния съд на РБ са само относно конституиране на други органи и не засягат основната му дейност като върховен правосъден орган. За нуждите на тази дейност Върховния съд на РБ следва и има правомощията по чл.150, ал.1 от Конституцията на Република България до изграждането на Върховен касационен съд и Върховен административен съд.

2. Правото по чл.150, ал.1 следва да принадлежи на Върховния съд на РБ не като административен орган т.е. на Пленума на Върховния съд, а на състав на Върховния съд на РБ, сезиран да разглежда определено дело и следващ да приложи нормативен акт, чиято конституционност е поставена под съмнение. Това правомощие следва и от чл.150, ал.2 от Конституцията на Република България където е посочен състав на Върховен касационен съд и Върховен административен съд, разглеждащ висящо пред съда дело.

3. Конституционният съд следва да се произнася по съответствието с Конституцията не само по отношение на действащите и новоприети закони, а и по отношение на прекратилите си действието закони какъвто е Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за въвличане на България в световната война. След като един закон има значение за правоприлагащите органи и във връзка с неговото, макар и прекратено във времето действие, се поставят въпроси за решаване, следва да се прецени съответствува ли с новите конституционни принципи още повече, че употребения в заглавието на закона израз "Световна война срещу съюзените народи" е неверен, България във Втората световна война не е участвувала.

4. Без значение е наименованието на акта (в случая "Наредба-закон за Народен съд..."), чиято преценка се иска дали съответствува на Конституцията на Република България. От значение е категорията на нормативния акт и обществените отношения, които нормира. Цитираната Наредба-

57

ЗАКОН ПО СЪЩЕСТВО Е ИЗВЪНРЕДЕН НАКАЗАТЕЛЕН ЗАКОН.

II. По съществуто на искането на Върховния съд

1. Наредбата-закон за Народния съд предвижда наказателна отговорност за извършени в миналото деяния, "които по времето на извършването не са съставлявали престъпление", което налага нормите в това отношение да се преценят съответствуват ли на принципа на чл.5, ал.2 от Конституцията на Република България.

2. Със същата Наредба-закон е предвидено и на практика е прилагано да се съдят и мъртвици, което също трябва да се прецени конституционносъобразно ли е ?

3. Нормативен акт е учредил извънредни съдилища, които чл.119, ал.3 от Конституцията на Република България не допуска.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА РБ:



/ ИВ. ТАТАРЧЕВ /